

JÓ HÍR

V. évfolyam, 11. szám
2008. december 5., péntek
Ára: 174 Ft

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Megtaláltam...

7. oldal

Lyukasóra

14. oldal

Ajándék

16. oldal

„Hiszitek-e, hogy tudok segíteni rajtatok? Hisszük Uram! -felelték azok. Akkor megérintette szemüket, és így szólt: Legyen hitetek szerint! Erre megnyílt a szemük.” (Mt 9,27-31)

TARTALOM:

Gesztesy András ADVENT-ÚRJÖVET	3
Visszatekintő	4-8
Pécsi Advent	9-12
Kajtár Edvárd Biblia és liturgia V.	13
Bognár Attila Lyukasóra	14
Kajtárné Tiborcz Mária Krisztus tanítása éljen bennetek elevenen...	15
Schmidt Pál Ajándék	16-17
Közlemények	17-19

Címlapfotó: Kalmár Lajos

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felelős szerkesztő: Fazekas Orsolya
Szerkesztőbizottság:
 Bognár Attila, Garadnay Balázs,
 Gesztesy András, Kajtár Edvárd,
 Kajtárné Tiborcz Mária,
 Kvanduk Frigyes, Takács Gábor
Szerkesztőség:
 7621 Pécs, Szent István tér 23.
 E-mail: sajtoiroda@ordinariat.hu
Fotó: Fazekas Orsolya
Layout: Komáromi Csaba
Felelős kiadó: Fény Kft.
 7624 Pécs, Káptalan utca 6.
Nyomda:
 MacMaestro Kft., Pécs

ADVENT-ÚRJÖVET

Gesztesy András

Isten az eljövendő, az eljövő. Muszáj neki annak lenni, nem azért mert mindenkor nagyon nagy bajban vagyunk, hanem mert ő az Isten, és szeretet az Isten, el kell jönnie, hogy velünk lehessen, hogy köztünk lehessen, hogy bennünk lehessen, hogy megoszthassa velünk örömét, békéjét, szeretetét, hogy megoszthassa velünk nyomorúságunkat, szorongásainkat, lehetetlenségeinket, hogy védelmezzen minket a ránk leselkedő külső és belső veszedelmektől.

Neki kell eljönni, mert ő az Isten. Mert a végtelen Isten magasába önerőből nem juthatunk, semmiféle meditációs erőfeszítéssel, se aszketikus praktikákkal, se a jócselekedetek sorjázásával. A véges teremtmény a teremtőig nem érhet fel. Hogy a találkozás megtörténhessen, az egész utat neki magának kell megtennie, mi hiába araszolunk. Mi nem ágaskodhatunk, csak ő hajolhat le hozzánk.

De nem csak a véges és végtelen közötti leküzdhetetlen távolságról van szó, hanem még a tetejében ott van közöttünk a bűnnek a szakadéka is. Nagyon bűnösök vagyunk, mindannyian és az egészünk az. Nem is nagyon akarnánk hozzá menni, ha valamilyen nyire mennénk is, csak sántikálva mennénk, féleszűen, nem fél, de tizedszívvvel, hamar feladva mindent. Ezt csak ő tudja áthidalni, ezt csak végtelen irgalommal lehet áthidalni.

Eljön mert ő a szeretet, a mindig előbbszerető, az érdemeink nélkül szerető, a hálánkra se számító mindenestül szerető.

Az út nagyon-nagyon hosszú. Egy egész történelmen át vezető út, a vallások történetén át vezető út, aztán meggyorsítva lépteit, az egész ószövetségen át vezető út, Ádámon, Noén, Ábrahámon, Mózesen, Dávidon, a prófétákon, a Boldogságos Szűz Márián és Keresztelő Jánoson át vezető út a Megtestesült Igéhez, az emberrélett Istenhez.

Aki eljön, arra csak vágyakozni lehet, arra csak várni lehet. Advent négy vásárnapján ezt az Isten által felindított vágyakozó várakozást fogalmazzák meg a könyörgések.

- Hogy öntsön az Isten szívünkbe elhatározást, hogy *jó tettekkel* siessünk a közelgő Krisztus elé. Ha valamiféle elhatározás dereng is bennünk, az nem a mi érdemünk, hanem az ő indíttatása. Valamennyire sietni illene és de sietni is kell mert nagy bajban vagyunk.

- Hogy *szent vágyakozással* siessünk a Fiú elé és evilági elfoglaltságaink ne akadályozzanak minket. Ezer fontosabb és okosabb dolgot találunk mindig...

- Hogy *hűségese lélekkel* várjuk a karácsonyt, amit kimondhatatlan örömmel és áhítatos tisztelettel kellene ünnepelnünk...

- Végül a *kegyelemkérés*: „hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztyje által a feltámadás dicsőségébe vitessünk.” •

Egy zarándokút tanulságai

Novemberben részt vehettem az Egyiptom és Jordánia keresztény emlékhelyeit felkereső zarándokúton. Természetesen lenyűgözött Egyiptom 4500 éves kultúrája, a látogatások a Szent Család emlékhelyein, a kopt egyház kolostorai, állni a Jordán folyónál éppen olyan magasztos érzés, mint körülpillantani a Nebo hegyéről. Ezek persze külső történések, az igazi nagy élményt az a világ jelentette, amivel az európai ember itt szembesül.

A liberalizmustól fertőzött európai ember találkozik egy olyan világgal, ahol az a természetes, hogy Istenre építik az életüket. Magyarországon már a harmadik generáció nő fel úgy, hogy semmilyen értékrendet nem kap az iskolában, hiszen még az etikai nevelést is száműzték az oktatásból. Legyen csak mindenkinek privát véleménye az életről, társadalomról, vallásról. Higgyen csak mindenki a maga módján, nem kell a templom, nem kell a szentmise, nem kell a pap. Politikai vezetőink szinte betegesen félnek attól, hogy valaki a keresztény értékrendre építi az életét. Ha Istent nem is tagadják, de a felé vezető utat minden eszökkel megpróbálják eltorlaszolni. A gyerekek annyi vallásos nevelést kapnak, amennyit otthon a család tud közvetíteni. S ez nem egyszer édeskevés.

S ezzel szemben a muszlimok? Az iskolában értékrendet kapnak, Allahra építik az életüket. Ha valami nem sikerül, elfogadják, mert Isten így akarta. Ennek következtében emberségesebbek, nyugodtabbak, szeretik egymást.

Számunkra érthetetlen az a világ, ahol naponta ötször felhangzik az imára hívó szó. S a szolgálatban lévő határőr éppen úgy leborul és imádkozik a környezete előtt, mint egy banktisztviselő. Érthetetlen, mert Európában egy keresztény

még a templom előtt sem vet keresztet. Érthetetlen, mert Európában, ha valaki evés előtt imádkozik egy étteremben furcsa szemmel néznek rá.

Nekik természetes, hogy pénteken mindenkinek el kell menni a közös imádságra, mert tudják azt, hogy a közösségi ima tökéletesebb ima, mint csupán a privátima otthon. Ha az ember közösségi lény, szociális lény, akkor az Istenhez fordulás is kell, hogy közösségekben történjen. A többi napokon csak jó, ha elmegy, de nem kötelező. Számunkra érthetlenné vált ez, hiszen vasárnap inkább a bevásárlóközpontba megy a család. Nekik természetes, hogy öt imaórával megszentelik a napjukat. Számunkra érthetetlen, hogy lehet valakinek ennyi ideje imádkozni, amikor rohanni kell, hajtani az anyagi javakat. A Szentírás szava: Szüntelenül imádkozzatok! – teljesíthetetlen parancs egy átlag európainak.

S amikor az arab nők helyzetéről érdeklődtünk, idegenvezetőnk egyik mondata így hangzott: A nő virág, ha sokan érintik, hamar elhervad. Valószínűleg egy hervadó félben lévő európai nő ezt sem érti meg.

A sok gyerek, a növekvő lakosságszám azt mutatja, hogy mélységesen tisztelik az embert, az életet, tehát van jövőjük.

A találkozás a muzulmán világgal a saját hitemben erősített meg. Miközben mélységes tisztelet ébredt bennem a muzulmánok vallási meggyőződése, és főleg hitükre alapozott életük iránt, megerősödtem saját meggyőződésemben: a kereszténynek lenni életformát jelent. S nem a világ elvárásainak kell megfelelnünk, hanem egyedül Istennek kell tetszenünk. Szt. Péter apostol szavaival: „*mint ahogy szent, aki meghívott benneteket, legyetek ti is szentek bármilyen körülmények között.*” (1Pét1, 15). •

Haider Márta

DIÓS ISTVÁN: A Katolikus Egyház Katekizmusának kompendiuma CD

„A Kompendium, amelyet most átadok az egyetemes Egyháznak, a Katolikus Egyház Katekizmusának hűséges és megbízható szintézise. Tömören tartalmazza az Egyház hitének minden lényeges és alapvető elemét, s így, elődöm akaratának megfelelően egyfajta vadmecum, mely lehetővé teszi az olvasóknak, hívőnek és nem hívőnek egyaránt, hogy egy tekintettel átfogja a katolikus hit egész panorámáját.” (www.stephanus.hu)

Márton napi gyertyás felvonulás

Igen szomorú és fájdalmas, hogy a rohanó világban elszaladunk hagyományaink és értékeink mellett. Még a nagymamám életét körül ölelték a néphagyományok és népszokások. Ő még pontosan tudta mit jelent, mikor a szomszéd, Kocsis Gyuri bácsi átjött Luca napján kotyolni. E népszokás keretében azt kívánta, hogy a tyúknak sok fias tojása, a disznónak nagy szalonnája, és annyi pénzünk legyen, mint a pelyva. A nagymamám arra is figyelmeztetett bennünket, Márton napkor ludat kell enni, mert aki Márton napon libát nem eszik, az egész évben éhezik.

A várható téli időjárásra is lehet következtetni a liba csontjából: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Igen dicséretes, hogy már több településen Márton napján lampionos felvonulást szerveznek Szent Márton püspök tiszteletére.

Miként kapcsolódik Szent Márton püspökhöz ez a gyertyás felvonulás? Németországban november 11-én, Márton napján gyerekek énekelve vonulnak végig lampionjaikkal az utcákon. A késő őszi, Márton-nap körüli lampionos felvonuláson ugyanis valamikor fiatalemberek vagy felnőttek vonultak végig istállólámpákkal a falvak utcáin. Az ősi néphit szerint ezek az őszi rendezett ünnepségek arra szolgáltak, hogy elűzzék a rossz szellemeket és termékennyé tegyék a földeket. Aki pedig szívének választottjával együtt bátran átugrotta a tüzet, az a következő 12 hónapban jó egészségnak és anyagi jólétnek örvendhetett. Kezdetben szinte minden utcában tüzek gyúltak, később azonban egy központi helyen, többnyire a templom előtti téren lobbantak fel a Márton-napi tüzek, hogy gátat vessenek az őszi szokásos "pogány mesterkedéseknek". Aki megjelent a központi tűznél, az egyház áldásával tehetett ezt, Szent Márton jótékonyására emlékezve. Ez utóbbi hangsúlyozására gyakorta ajándékoztak ezen a napon a rászorulóknak külön ezzel a céllal sült Mártoncipókat. Manapság sok helyen szokás, hogy a lampionos felvonulás után – amelynek élén nem ritkán "Szent Márton halad lóháton" – összejönnek egy pohár forralt borra és egy szelet Márton-kenyérre a főtéren lángoló tűz körül. Kezdetben felnőttek vettek részt ezeken az ünnepségeken, később azonban a még nőtlen fiatalemberek sajátították ki

maguknak azokat. Vidékenként más és más külsőségek között – égő fáklyával, bot végére tűzött lámpával vagy kivájt tükbe helyezett gyertyával – vonultak végig az utcákon. Nagy tüzeket gyújtottak a környező határban is, és elterjedt a néphit, hogy "mezők és szántóföldek termékennyé lesznek, ha meglátják a tüzet".

Úgy tartja a hagyomány, hogy első ízben 1886-ban Düseldorfbán tartottak Márton-napi lovaglást, amikor is "Szent Márton" lampionos, éneklő menettől követve végiglovagolt az utcákon. Ezt a hagyományt kívánja meghonosítani Pincehelyen a művelődésszervező Sohajda Mónika. Az első felvonuláson több mint kétszázan vettek részt, minek a végén libaszíros kenyérral és meleg teával kínáltak bennünket. Pincehely sajátosan is kötődik Szent Mártonhoz. A falunk temploma kétszer is leégett. A második tűzvészkor az egyházközség Szent Mártonhoz fordult segítségért, – mert az ominózus eset Szent Márton emléknapijához volt közel, – hogy ilyen borzalom többet ne ismétlődjön meg. A hívek megfogadták, a segítségért Márton napkor Szentségimádást tartanak a Templomban hálaként.

A szentéletű püspöknek, a fennmaradt írások szerint, már földi életében a tűz és a víz is engedelmeskedett. Egy alkalommal Márton tüzet gyújtott a templomban, de a szél feltámadt és a lángok belekaptak a szomszéd házba. Márton gyorsan felmászott a ház tetejére és a felé kúszó lángok közé lépve fékezte meg a lángok pusztítását. •

PORTA PATET - A 60 éves Török József köszöntése

Török József professzor úr neve szorosan összefonódott az elmúlt évtizedekben Magyarországon folyó egyháztörténelmi kutató és oktató munkával. Részletes tudományos életrajza és publikációinak hosszú jegyzéke is megtalálható a kötetben. Török József értékes tanulmányai számos tudományos intézetet, konferenciát és folyóiratot gazdagítanak, ugyanakkor nem tartja kisebb értékű feladatnak napjaink történelmi léptékű eseményeinek kommentálását sem a nagyközönség számára. A hatvanéves profeszszort ezzel a kötetrel köszöntik barátai, kollégái.

(www.stephanus.hu)

Öregedés szeretetben

Fennállásának 10 éves évfordulóját ünnepelte a margit-majori Skóciai Szent Margit Gondozóotthon. Ebből az alkalomból ünnepi szentmisét mutatott be Mayer Mihály megyéspüspök az otthon kápolnájában. Szentbeszédében püspök úr beszélt Skóciai Szent Margit magyarságáról. Életútjából kiemelte, hogy egyházmegyénk területén, Püspöknádasdon (ma Mecseknádasd) született Skóciai Szent Margit, akinek édesanyja Szent István lánya. Margit, életében tanúságot tett arról, hogy nem csak a fizikai segítséget kell megadni az embereknek, hanem nagyon fontos a lelki segítség, lelki szolgálat. Napjainkban egyre erősebb az emberekben a lelki éhség, amire vágnak betegek, idősek, fiatalok egyaránt. Mayer Mihály hangsúlyozta, hogy az egyház

karitatív munkája mindig az istenszeretetből fakad. A gondozóotthon megvásárlását és fenntartását azért vállalták, hogy az Isten mellett döntött embereknek legyen helyük. Úgy tudjanak öregségükben, betegségükben élni, hogy az ne Isten megkérdőjelezése legyen, hanem életüknek egy olyan irányt adjon, ami nem a sötétségbe, hanem a fénybe vezet.

A szentmise végén Wolf Gyula az otthon igazgatója köszönte meg megyéspüspök úrnak, a papságnak, hogy együtt ünnepelhették a 10 éves évfordulót.

Elmondta, hogy 1998-ban hosszú hónapokig tartó tárgyalássorozat után állapodtak meg a sásdi önkormányzattal abban, hogy az egyházmegye megvásárolja az épületet az önkormányzattól. Ez azt jelentette, hogy az otthon tovább élhetett, azok a dolgozók, akik akartak, maradhattak. Több mint 100 idős ember lakta ekkor a házat, mely igen lerobbant állapotban volt.

A vásárlás utáni első lépés arra irányult, hogy megfelelő szintű ellátást biztosítsanak a lakóknak. Ma már olyan szaklétszámmal működik az otthon, amely a környéken egyedülálló. Jelenleg 97 gondozott él az otthonban. Az elmúlt 10 évben az otthon 208 idős embernek biztosított élete utolsó éveiben egészen a halálukig terjedően olyan gondoskodó ellátást, amit egyházi intézmény megadhat. A környéken van falu, melynek lakossága nem éri el ezt a létszámot.

A Pécsi Egyházmegye jó viszonyt ápol a sásdi önkormányzattal. Ennek oka egyrészt, hogy a vonzáskörzetben a gondozóotthon a legnagyobb foglalkoztató, másrészt, hogy mert ilyen intézmény nem mindenhol adatik meg.

A jövőre vonatkozó tervekkel kapcsolatban igazgató úr elmondta, hogy a különböző kormányzati elgondolások miatt megtorpantak a beruházások. A régi részek újjáépítése még várat magára. Bízik benne, hogy hamarosan megépülhet az új szárny, mely szebbé, jobbá, komfortosabbá teheti az otthonban élők életét.

Beszéde végén megköszönte mindazok munkáját, akik segítik a ház életét, az egész év folyamán. Zárómondatában Skóciai Szent Margit további pártfogását, oltalmazását kérte a ház minden lakójára, dolgozójára.

A szentmise után közös agapén vettek részt a meghívott vendégek, és az otthon lakói. •

Fazekas Orsolya

Cecilia

Cecília napi hangversenyt tartott a Szent Mór Katolikus Iskolaközpont a Lyceum templomban. A rendkívül igényesen összeállított koncerten az iskola zenei együttese, énekkarai és tanárai léptek fel. •

Felsőszentmárton

Szent Márton püspökre emlékeztek a felsőszentmártoni hívek. A templom búcsúnapján kicsik és nagyok egyaránt részt vettek az ünnepi szentmisén, amelyet a szigetvári esperesi kerület papjai mutattak be, Toursi Szent Márton püspök pártfogását kérve. •

Gyémántmise

Pappá szentelésének 60. évfordulóján adott hálát a perui magyarok papja, Tóth Miklós, aki 1961 óta Peruban él misszionáriusként. A Szent József Oblátusai rend tagjaként működő pap kiváló magyarsággal, jó egészségben mondta ünnepi szentmiséjét az Ágoston téri templomban unokatestvérével Báthory László atyával. Az atyáról bővebben, a következő számunkban olvashatnak. •

Megtaláltam és bementem az Isten országába...

Gyermekkoromban sokat gondolkodtam azon, vajon merre lehet az Isten országa. Sokat beszélt róla Halmi György apát-plébános úr hittan órán, és a prédikációjában. Mindig vártam, egyszer majd mondani fogja: Jézus kiszállt a bárkából Kafarnaumban, elindult Péter házához, onnét a Zsinagógába tartott, majd el fog indulni egyenesen, aztán balra, végül megérkezik a titkos helyre az Isten országába. (Biztos voltam benne, az út igen kacskaringós, talán bizony még veszélyes is!)

De nem mondta. Ehelyett, számomra még nehezebben érthető módon idézte Jézust a Szentírásból: „**Bizony mondom nektek: aki nem fogadja Isten országát úgy, mint egy kisgyermek, nem megy**

be oda.” Mk 10, 15. Akkor a felnőttek ki lesznek tiltva? Merült fel bennem egy újabb kérdés.

Így tovább gondolkodtam: ez biztosan egy nagyon titkos hely, ami gondosan el van zárva a felnőttek előtt. Csak Jézus tudja az utat. De miért nem beszél Jézus róla érthetőbben, hogy egy kisgyermek is megértse? Még olyat is mondott Jézus, az Isten országa közöttünk van és nem itt, vagy amott. (Lk, 17,21) Akkor tulajdonképpen hol az Isten Országá? Úgy láttam, a felnőttek sem tudják biztosan a helyét. Így maradt továbbra is a morfondírozás.

Arra a gondolatra jutottam: oda csak Jézus tud bemenni, egy nagyon titkos kulccsal, ami gyönyörűen van díszítve. Itt kell laknia a jó Istennek, aki Jézussal

beszélget, ahol nagy boldogságban élnek ketten, „ esetleg” hárman a Szentlélekkel.

Kissé szomorú voltam, hogy valamiért nem tudtam megtalálni az Ő országát.

Az is erős meggyőződésem volt, Isten Országá kizárólag a Szentföldön lehet. Mivel Jézus ott élt, az országának is ott kell lennie. Így, erős vágy élt bennem: azonnal Izraelbe kell mennem, hogy megtaláljam az általam keresett titkos országot.

Majd újabb kérdések rohantak meg. Igen ám, ha megtalálom a titkos országot, miként jutok oda be? Hogyan lesz titkos kulcsom? Jézustól kell elkérnem, vagy másoltatni kell? Vajon a felnőttek hogyan jutnak be?

Egyben biztos voltam, ha megtalálom az Isten Országát, akkor a boldogságot találok meg.

Persze felnőttként megértettem Szent Pál magyarázatát: „Isten országa nem eszem iszom, hanem igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben.” (Róm. 14, 17.)

Ez egy állapot a kegyelemben, amelyet az egymásra figyelésből tudja meg az ember. Ezáltal tudunk formálódni Jézusi lelkületűvé családunk, környezetünk javára. (Nos, ezek után tudjuk igazán és tudatosan megnyitni menyeyei takarékbetétkönyvünket.)

Mikor újra olvastam Jézus szavait Szent Márknál feltűnt, az Úr többes számban beszél az Isten országáról. Elnevettem magam: Uram, ismét megfogtál, a kérdés újra megnyílt előttem: ...KÖZÖTTETEK...

Tehát lazítani nem lehet, figyelnem kell, mit mond a Szentlélek, vagy mit mutat...

Hagyományainkhoz híven idén is zarándokútra indultunk nemzeti kegyhelyeinkre Mátraverebély – Szentkútra. A pinchehelyi egyházközösség hívei számára ez olyan, mintha a franciaországi Lourds-ba mennénk testi-lelki gyógyulást kérni a mi Szűz Anyánktól. Könyvek között figyeltük a harmonikás, gyalogosan érkező zarándokokat, máriás lányokat, fiúkat, akik vállukon hordozzák a Mária szobrokat. Ekképpen kifejezve az Isten Anya iránti tiszteletüket, ragaszkodásukat.

A gyöngyösi máriások, kik gyalogosan érkeznek, lenyűgöznek szépségükkel, kitartásukkal. Gyalog érkezett velük plébánosuk Kárpáti Kázmér alsó városi rendházfőnök atya is. 50 km-es gyalogszerrel megtett út Kázmér testvéren

szinte nem is látszott. Se sántítás, se bicegés, csak folytonos mosolygás a hívek között elvegyülve. Itt elegyedtük beszédbe az atyával, Aki megragadta az alkalmat, hogy meghívjon bennünket Gyöngyösre a Fájdalmas Szűzanya búcsújára, minek a fő jellegzetessége a hordozható Mária-szobrok országos találkozója.

A pinchehelyi egyházközösség tagjai szüreti időben keltek útra, egy újabb zarándoklatra,

igen nagy örömmel.

Kázmér atya örömmel és meghatódottsággal fogadott bennünket a gyöngyösi alsóvárosi templom bejáratánál. Külön megköszönte, hogy több száz kilométerről eljöttünk, az együtt ünneplés örömeért.

Ami ezután következett nagyon megindító, azt kell mondanom: ilyen talán csak a mennyországban lehet. 52 hordozható virággal ékesített Mária szobrot csodálhattunk meg.

Az Oltáriszentséget imával énekkel és mély hódolattal köszöntötték. Máriás lányok, asszonyok, fiúk, férfiak jöttek népviseletbe öltözve. De micsoda népviseletek! Milliméter pontossággal egymásra épülő szoknyák, csipkék, redők, szikla keménységgel dudosodtak a lányokon. A kisütő naptól, és cintányéroktól csillogó párták gazdagon, gyönggyel díszítve ékeskedtek a lányok hajkoronáján. A pártán a színek kedves üzenetet hordoznak. Fehér a tisztaságot, a rózsaszín a szeretett férfi elnyert szerelmét, a kék az asszonyi életet jelenti. Sudár és megtört termetű máriás férfiakat pillantottam meg, kiknek zsinóros mellényéről, és a bő ujjú ingéről tekintetem átsiklott az imádságtól gyógyog arcokra. Az alázatos tekintetektől alig tértem magamhoz. Imádkozó férfiak sokasága a XXI. században!! Édes Istenem, azt gondoltam, ilyen nem is fogok látni a földi életemben.

A pozitívan sokkoló lelki hatás sorozatnak azonban még nincs vége. 200 önkéntes segítette a ferences atyák szolgálatát. Éjt, nappalt nem kímélve dolgoztak azon, hogy lélekben gazdagabban térjünk haza. Bár merre tekintettem mindenütt mosolygást, készséges

segítségnyújtást kaptam, ha kértem. Itt senki nem kereste a maga javát csak a másét. Szent Pál 1. Kor.10.24 verse életre kelt. 5200 ember volt jelen békében, szeretetben, nyugalomban, harmóniában.

A szentmisén dr. Ternyák Csaba egri érsek a szenvedésről tanított: „Mindenki fél a szenvedéstől. Szeretnénk a fájdalmat és a szenvedést teljesen kiküszöbölni életünkéből. És bár mindenki visszariad tőle, valahol mégis tudjuk, hogy a szenvedés érlel, egyszerűvé és alázatosá tesz bennünket.”

A szentmise után Szentségi körmeneten vettünk részt, ahol a 600 népviseletbe öltözött Mária szolgálók örömtől ragyogva vonultak a zarándokok előtt, a média képviselőinek is nagy öröme.

Még a háztetőkről is a fotósok igyekeztek megörökíteni az esemény fontos pillanatait.

A cselekvő szeretet nem állt meg. A hívek által hozott 1500 szendvicssel és üdítővel kínálták meg a Máriásokat. Lassan mindenkinek el kell köszönni Szűz Anyától és a Ferences atyáktól. Mikor a nagykatái tangóharmonikások imádságát meghallottam, csak zokogni tudtam. Sírt a tangóharmonika, és vele a templomban lévő hívek, mert lassan haza kell menni. Fájdalmas volt az elválás. Az atyák mindvégig a zarándokokkal voltak. Egész nap volt pásztorunk, egy percre sem váltunk tévelygő bárányokká. Kázmér testvér képes volt a TV-nek adott interjú megszakítani, hogy elköszönjünk egymástól. Itt mindenkit számon tartottak, ahogyan az Úr a hajszálainkat.

És a majdnem 40 évnyi keresés után hol, és mi módon találtam meg az Isten országát KÖZÖTTETEK? A titkos országot, egy nagy közösségben találtam meg, ahol 5200 ember egy szívvel és akarattal imádták az Istent, és Benne szerettük egymást, tekintet nélkül ragra, pozícióra. Az itt tapasztalható szeretet gyengéd, rendkívül figyelmes, és simogató. A titkos kulcs: a mosoly, kedves-ség, és az egymásra figyelő szeretet. Ugye milyen egyszerű?

Ezt a szeretetet hoztuk haza, ami árad mint egy folyó, egyik emberről a másikra. •

Kajtárné Tiborcz Mária

A szeretet ingyen van

Fazekas Orsolya

Kilencedik alkalommal nyújtotta át a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Szent Erzsébet rózsája-díjat. A beérkezett javaslatok közül idén a testület tagjai dr. Messné dr. Mezey Klárát találták a legmértőbbnek a kitüntetésre, Mayer Mihály pécsi megyéspüspök ajánlása alapján. A díjat Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke adta át november 16-án az Uránia Nemzeti Filmszínházban. A díjátadás után második otthonában, a Don Bosco napköziben beszélgettünk szolgálatáról.

A harminc éve töretlen lelkesedéssel folytatott kiemelkedő karitatív-szociális szolgálatáért kapta a Szent Erzsébet rózsája díjat. Emberisége, elkötelezettsége, több évtizedes szolgálata példaértékű. Hogyan indult az orvosi pálya melletti szolgálat?

Nagyon régen indult és nem is ennek. Még Bíró László püspök idején kis imacsoportok alakultak. Nekünk a dolgozó felnőtteknek is volt ilyen csoportja, ahol heti egy alkalommal jöttünk össze. Egyszer egy beszélgetésben foglalmaztuk meg, hogy nem elég a közös együttléte, imádság, hanem ennél több szolgálat kell. Elhatároztuk, hogy a szegényeknek ruhákat osztunk. A mostani karitás épületében, a Káptalan utcában kaptunk helyet, és éveken keresztül osztottunk a szegényeknek ruhát. Ennek kapcsán ismerkedtünk meg néhány kis öreggel, akik szegények voltak, egyedül éltek, segítségre szorultak. Ez adta az ötletet, hogy csoportunkból páran végiglátogatták az egyedül élőket, segítettek nekik. Kialakítottunk egy nyugdíjas klubot, ahol hétről hétre előadásokat hallgathatnak, kézimunkázhatnak.

Aztán nem is tudom hogyan jött az ötlet, de megtudtuk, hogy Pécsen egyedül a Tüdőszanatóriumban nincs papi szolgálat. Azt mondtuk, hogy akkor itt is kell csinálni. A mindenkori székesegyházi káplán járt fel misézni és tőlünk egy 3 fős csoport felváltva. Elmondták a betegeknek, hogy lesz szentmise, gyónási lehetőség, beszélgettek velük. Sok olyan élményünk volt, hogy aki évek óta nem járult szentségekhez, az most élete végén megbékélve az Úrral tudott meghalni.

Később én voltam az, aki egyre azt mondogattam, hogy ez szép, kell segíteni az öregeken, de láttam, hogy egyre több fiatal kallódik, kulccsal a nyakában járkal az utcán. Egyik munkatársam mondta, hogy ne csak beszélj róla Klári néni, tegyél is valamit. Ez szíven ütött. Akkor Morvay Atya volt a székesegyház plébánosa, s felajánlotta, hogy a Káptalan utca 8. Szent Anna helységét délutánonként megkapjuk.

Elmentem az iskolákba minden igazgatóhoz és megbeszéltem, hogy az erre alkalmatlan szülők helyett szeretnénk a gyerekek mögé állni. Mindegy, hogy miért alkalmatlan. Van, aki nem teheti meg, hogy foglalkozik a gyermekével, enni ad neki, van, aki nem akar vele foglalkozni. Az iskolától megkaptuk a névsort és elmentünk minden szülőhöz megkérdezni, mit szól ahhoz, hogy keresztény módon szeretnénk foglalkozni a gyerekekkel.

Ehhez a tevékenységhez, a napközi létrehozásához az erőt az adta, hogy láttam a tévében a *Legyetek jók ha tudtok* című Néri Szent Fülöp filmet és akkor már nyomoztam a szalézi lelkiség, valamint Don Bosco után. Ezzel a lelki háttérrel hoztuk létre a napközit, ahová délután 2-re jönnek a gyerekek, fél 4-ig tanulnak. Minden délután 4 nevelő foglalkozik velük. Fél 4-kor uzsonna, majd lehet játszani. Van egy ping-pong asztalunk, társasjátékaink, lehet kézműveskedni. Most is készülünk karácsonyra kis ajándékok gyártásával.

Hány gyermek jár a napközibe?

Változó. Beírva 30 gyerek van. Mivel mindenki jár valamilyen szakkörre, sportfoglalkozásra vagy épp nincs kedve, ezért naponta kb. 12-en jönnek. Kezdetben az evésért jöttek. Meglátszott, hogy otthon nem ehettek. Most ez alább hagyott, talán otthon jobb a körülmények, bár ebédre egyikük sincs befizetve az iskolában. Ma már egy baráti társaság alakult ki a gyerekek között. Tavaly az idejáromok közül négy gyermek érettségizett a kereskedelmi szakközépiskolában. Ők még ma is eljönnek olykor-olykor és beszámolnak hogylétükről. Nyáron minden évben elmegyünk táborba, kirándulni.

Van olyan szülő, aki eljön megnézni, hogy hová jár a gyermeke nap mint nap?

Nem sok, de van. Szervezünk Mikulás ünnepet, Anyák napját. Ezekre mindig elhívjuk a szülőket.

Miből tudják finanszírozni?

Eleinte pályázatokból nyertünk pénzt. Ma már nem tudunk sajnos ezekhez hozzájutni; kapunk a karitástól, egyénektől. Néha úgy van adomány, hogy a levélszekrénybe bedobnak egy borítékot név nélkül. Fogalmam sincs ki adta. Több alkalommal segített már a Szent Egyed közösség is. Egy éve van egy alapítványunk, amibe nem sok pénz gurult eddig, de valami csekély mégis. Szerencse, hogy a szeretet ingyen van.

Nem gondolt arra, hogy egyszer meg kell állni, hiszen 78 évesen fárasztó lehet minden nap több órát dolgozni?

Ezt a részét nem tudnám abbahagyni. Amíg azt nem mondják, hogy nem viselnek el, jövök. Ez egy lelki kényszer. Ez a második családom.

Mennyire fogadják el a keresztény nevelést? Nyilván nem mindenben nyilvánul meg, de a napközi szellemisége ezt hordozza.

A szellemiséget elfogadják, de mivel most felső tagozatosok vannak többen, nehezebben.

Péntekenként van egy kis hittanóra szerűség, melyen inkább magatartási, erkölcsi példákkal foglalkozó beszélgetést tartunk, és ebbe szőjük bele burkoltan a bibliaórákat, katechetikai ismereteket. Ezt szeretik. Nem veszik észre, hogy hittanórát tartunk. A klasszikus hittant nem fogadják el.

A napköziben meg kell küzdeni a gyerekekkel, családjukkal. Az, hogy naponta több órát tölt itt, szolgálatként az otthoni kompromisszumokat is kíván.

A gyerekekkel való foglalkozást teljes mértékben támogatja a családom. A házimunkát délelőtt elvégzem, így nyugodt lélekkel jöhetnek délutánonként ide, a második otthonomba. •

A kitüntetéshez gratulálunk, és további munkájához sok erőt, jó egészséget kívánunk!

2008. december 5-21.

**A rendezvénysorozat fővédnöke:
Dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke**

Magyarország egyik leghíresebb, mediterrán hangulatú városában, ahol közel 2000 év óta él a kereszténység, kulturális bemutatókat és adventi vásárt rendezünk 2008. december 5. és 21. között. Megnyílnak a Bazilika millenniumi bronz kapui, melyek – megyéspüspök úr szavat idézve: „hívnak és csalogatnak. A kapu nem lemezből készült, nem elválasztó falként áll előttünk, hanem venyige szőlőlevéllel, természéssel, a románkori szimbolikájában megtalálható állatkákkal, madarakkal.”

A Bazilika és a Dómmúzeum megtelik a kultúra jeles képviselőivel, akik az egyetemes és magyar kultúra szebb-nél szebb darabjait kínálják. A téren kézművesek kínálják portékáikat, hívogat a forralt bor és a kürtös kalács illata.

A Pécsi Advent ideje alatt ingyenesen látogatható a Bazilika és a Dómmúzeum. Keddtől szombatig délelőtt 11 és 12:30 órai kezdettel, előzetes bejelentkezéssel idegenvezető kíséretében tekinthetik meg az említett helyszíneket.

A számos zenei műsor mellett kiállítást rendezünk a Dómmúzeumban.

E rendezvénysorozattal nem csak a Bazilikát és annak terét akarjuk megnyitni, hanem az emberi szíveket is, melyek kell, hogy békességet és szeretetet sugározzanak minden jóakarátú és jó szándékú ember felé, hogy a jó jobbá a rossz pedig jóvá válhasson.

www.pecsiadvent.hu

**A PÉCSI ADVENT PROGRAMJAI INGYENESEN LÁTOGATHATÓK,
KIVÉVE A DECEMBER 20-ÁN 19:30 ÓRAKOR KEZDŐDŐ HANGVERSENY**

December 11., csütörtök

BAZILIKA

- 16:00 Az ANK Művészeti Iskola növendékeinek karácsonyi hangversenye
Művészeti vezető: Szőke Brandó
- 19:00 Dergez Zoltán orgonaművész koncertje
Közreműködik: ifj. Csajághy Miklós (klarinét)

DÓMMÚZEUM

- 18:00 A Canticum Pécsi Női Kamarakórus ünnepi hangversenye

December 12., péntek

BAZILIKA

- 15:00 B.M.Ö Fogyatékos Személyek Otthona lakóinak zenés színjátéka:
„A kis betlehemi csillag”
Művészeti vezetők: Nyisztorné Szántó Rita, Hartvég Krisztina
- 16:00 Testvérvárosok Terei Általános Iskola Kiskórusa
Vezényel: Taschnerné Sértő Ágnes
Közreműködik: Piacsek Lászlóné (zongora)
Testvérvárosok Terei Általános Iskola Nagykórusa
Vezényel: Tillainé Merácz Ágnes
Közreműködik: Taschnerné Sértő Ágnes (zongora)
- 19:00 Az Európai Rádió Unió karácsonyi hangversenye
Fellépnek: Bartók Béla férfikar, vezényel: Lakner Tamás
Pécsi Kamarakórus, vezényel: Tillai Aurél
UniCum Laude, művészeti vezető: Kutnyánszky Csaba
Szamosi Szabolcs (orgona)

DÓMMÚZEUM

- 17:00 Pécsi Művész Kör Írók, Költők Baráti Társaság
A szeretet lángja c. karácsonyi műsor

December 13., szombat

BAZILIKA

- 15:00 A Mecsekaljai Iskola Köztársaság Téri Általános Iskolája:
„Adventi hangulatban” Betlehemes játék és koncert
Felkészítő tanárok: Vastagh Lívia, Balásy Szabolcs, Biró Imre,
Dr. Puskás Mártonné
- 16:45 Pro Musica (Szabadka), Karnagy: Paskó Csaba
- 17:15 Énekes vesperás a Corpus Christi kápolnában
- 19:00 Szélkiáltó együttes
Társrendező: Pécsi Kulturális Központ

DÓMMÚZEUM

- 14:30-
17:00 ANK 2. sz. Óvoda origami munkaközösségének vezetésével
ajándékkészítés
- 15:55 „Fényesítsük együtt Lucát...” Luca-napi gyertyagyújtás
- 16:00 A Pitypang Tánciskola és a harkányi Liliom Táncsoport
karácsonyi előadása Művészeti vezetők: Bali Barbara, Markó Éva
- 18:00 A PTE Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet hallgatóinak
karácsonyi koncertje Felkészítő tanárok: Dr. Herpay Ágnes,
Farkas István Péter, Neumayer Károly, Kircsi László

December 14., vasárnap

BAZILIKA

- 16:00 A szigetvári Weiner Leó zeneiskolában működő
Szívhuosok együttes koncertje
Vezényel: Gersy Károly
Közreműködik: a Szigetvári Tinódi vegyeskar
Karnagy: Vucskics Anett
- 17:40 Ünnepeles gyertyagyújtás a Dóm téren
- 19:00 „Jubilato Deo” - karácsonyi dallamok és kórusművek
Az eszéki „LIPA” Horvát Vegyeskar és a pécsi MECSEK Kórus
közös koncertje
Vezényel: Ozana Tomić, Valerija Fischbach és
Kertész Attila Liszt-díjas karnagy
Társrendező: Pécsi Kulturális Központ

DÓMMÚZEUM

- 15:00 Hangoló Zenés Gyermekszínház A fázó rókfia című műsora
- 16:00 Szentföldi képek Jézus nyomában- Tám László fotóművész
diaporámás vetítése

December 15., hétfő

BAZILIKA

- 16:00 A Janus Pannonius Gimnázium Leánykarának és
Szólistáinak karácsonyi koncertje
Karnagy: Kotáncziné Vajda Ildikó
- 19:00 A PTE Magánénekszakos hallgatóinak adventi koncertje
Felkészítő tanárok: Meláth Andrea, Várad Marianna,
Szüle Tamás

DÓMMÚZEUM

- 18:00 A Kolinda Művészeti Iskola adventi műsora:
„Advent, Advent, egy kis gyertya ég...”

December 16., kedd

BAZILIKA

- 16:00 A Ciszterci Nevelési Központ adventi hangversenye
- 19:00 A Pécs Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség
adventi hangversenye Kodály Zoltán születésnapján

DÓMMÚZEUM

- 16:00 A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának
karácsonyi hangversenye
Vezényel: Gálfiné Magyar Ibolya
Közreműködik: Dr. Istvánné Kollár Anikó (fuvola)
Bánky József Liszt- díjas zongoraművész
- 18:00 A PTE Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet
énekarvezetés szakos hallgatóinak kargyakorlat
vizsgakoncertje
Felkészítő tanár: Dr. Lakner Tamás Liszt-díjas karnagy

December 17., szerda

BAZILIKA

16:00 A Budai-Városkapu Iskola Szieberth Róbert Általános Iskolájának és Alapfokú Művészetoktatási Intézményének karácsonyi műsora

Művészeti vezetők: Dobosné Pintér Petronella, Dubóczki Klára, Maronics Zsolt, Kerekes Csaba
Közreműködik: Bérces Emese és Szabados Félix

19:00 Köcsky Tibor orgonaművész koncertje
Közreműködik: Köcsky Balázs (fuvola)

DÓMMÚZEUM

18:00 A Schola Cantorum Sopianensis kórus karácsonyi koncertje
Vezényel: Jobbágy Valér DLA

December 18., csütörtök

BAZILIKA

15:00 A PTE 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola Campanella Gyermekkara és az Ad Libitum Énekegyüttes közös koncertje
Vezényel: Schóber Tamás

16:00 A Pécsi Református Kollégium Általános Iskolájának kórusai
Vezényel: Duchnovszky Julianna
Közreműködik: Csonka Mónika
A Pécsi Református Kollégium Gimnáziumának Vegyeskara
Vezényel: Dr. Hoppál Péter
Közreműködik: Erdélyi Dániel
19:00 Mackó Mária eMeRTon és Magyar Örökség-díjas ének-művész jótékonyági koncertje

DÓMMÚZEUM

16:30 A Liszt Ferenc Zeneiskola növendékeinek hangversenye

December 19., péntek

BAZILIKA

Horvát Nemzetiségi Nap

17:30 Horvát Óvoda műsora, Karácsonyi hagyományok címmel

18:00 horvát nyelvű szentmise,
főcelebráns mons. Vladimír Stanković

19:00 Zagrebački Folklorini Ansambl
dr. Ivana Ivančana

DÓMMÚZEUM

18:00 Bóbita Bábszínház - Karácsonyi mese

20:00 „Angelus ad Virginem” – a Schola Sancti Pauli koncertje
Vezényel: Fodor Gabriella

December 20., Szombat

BAZILIKA

17:15 Énekes vesperás a Corpus Christi kápolnában

19:30 Pannon Filharmonikusok
Karácsonyi ünnepi hangverseny
Schütz: Karácsonyi oratórium
Vezényel: Kamp Salamon

DÓMMÚZEUM

16:00 Ami összeköt bennünket a keresztény Európában -
Tillai Gábor történész diavetítése

18:00 Kocsák T.-Kemény G.-Miklós T.-Baróthy P.:
„KIÁLTS A SZERETETÉRT!” musical-opera 2 részben,
Kalkuttai Szt. Teréz életéről
Előadja: a Pécsi Ifj. Központ Szivárvány Musical Stúdiója
Teréz Anya szerepében: Kovács Dorina (Lőrincz Adrienn)
Vezényel: Papp Zoltán

December 21., vasárnap

BAZILIKA

16:00 A Sásdi Vegyeskar adventi műsora

Vezényel: Lakatos Judit

Közreműködik: Jobst Dominika (hegedű)

A Sásd Városi Koncertfúvós-Zenekar adventi hangversenye

Vezényel: Elek Péter

17:40 Ünnepeyes gyertyagyújtás a Dóm téren

19:00 A Pécsi Vonósok és a Pécsi Baptista Énekkar közös koncertje
Közreműködik: Borbélyné Győri Gabriella

Koncertmester: Horváth Ferenc

Vezényel: Göbl Ákos és Győri Kornél

DÓMMÚZEUM

15:00 Hangoló Zenes Gyermekszínház- Gyümölcskenyér

17:00 A DIVERTIMENTTriO családi kamaraegyüttes koncertje

19:00 Hírös Pannónia Régizenei Együttes
Múson Szentgyörgyi Demeter (1702/08) –
Békési-Marton Csaba (2008):
Christusnak szent születéséről (karácsonyi kantáta)

A program fő támogatói:

PÉCSI PÜSPÖKSÉG

Biblia és liturgia

V. A Biblia felolvasása a Szentmisén (1. rész)

Kajtár Edvárd

Mindannyian tudjuk, hogy a szentmise alapvetően két fő részből áll: az igeliturgia és az áldozat liturgiája. A szertartás szentségi mélységét tekintve az áldozati rész a lényegesebb, de ettől viszont nem elválasztható az igeliturrikus egység. A II. vatikáni zsinatot megelőzően sok évszázadon keresztül a misén nem használtak egy külön, az igeliturgiához szerkesztett könyvet az olvasmányok felolvasásához: eleinte magából a Szentírásból olvasnak fel, majd a XI-XII. századoktól kezdve az adott szentmise olvasmányait beleillesztették a misekönyvbe, a megfelelő miseszövegek közé. Az 1970-es évektől használjuk az olvasmányos-könyveket (az olvasmányos könyv hivatalos neve: *lekcionárium*), a misekönyvtől elkülönítve, amelyekben a megfelelő napokhoz, ünnepekhez összeszerkesztve találjuk meg a megfelelő olvasmányokat – vagyis ezek gyűjteményes, szerkesztett kötetek.

A római rítusú misét a kezdetektől (a IV. századtól) kezdenek kialakulni az ún. liturgikus családok, ekkor születik meg a sajátosan római hagyomány is, amelybe mi

is tartozunk, a keresztségünktől kezdve) az jellemezte, hogy a misén csak egy olvasmány (majd azt követően egy zsoltározás és az *alleluja*) és az evangélium alkotta az igeliturrikus egységet, legyen szó akár hétköznapi miséről, akár főünnepről, vasárnapról. Ma, amint ezt tapasztalhatjuk is, a következő részekből áll az igeliturgia (vasárnapokon és főünnepeken, a többi misében megmaradt a régi, két részletből álló rendszer): olvasmány, válaszos zsoltár, szentlecke, *alleluja*, evangélium – vagyis három részlet hangzik el a kísérő betétekkel együtt (*válaszos zsoltár, alleluja*). Az olvasmány általában egy ószövetségi könyvből hangzik el, de néha előfordulhat az újszövetségből is: ilyenkor ez a szöveg vagy az Apostolok Cselekedetiből, vagy a Jelenések könyvéből származik. A szentlecke mindig újszövetségi igerészlet, leggyakrabban Szent Pál leveleiből, vagy az ún. katolikus levelekből (ezek *Szent Jakab levele, Szent Péter két levele, Szent János három levele, Szent Júdás Tádé levele*) vannak, ritkán előfordulhatnak az Apostolok Cselekedetiből vagy a Jelenések könyvéből is. Az elnevezések „olvasmány”, „szentlecke” a magyar liturgikus nyelv találmányai, hiszen a latin eredeti cím így hangzana: pl. „Izajás próféta könyvé-

nek olvasása” vagy „Szent Pál apostol Rómaiakhoz írt levelének olvasása”. Az „evangélium” olvasása már sokkal érdekesebb: nem azt mondjuk, hogy részlet, vagy olvasmány Szent János evangéliumából, hanem „evangélium Szent János könyvéből”. Ami ott elhangzik (*vagyis valójában nem is „felolvassuk”*) az az Evangélium (szándékosan így nagy E-vel), s nem csak annak egy részlete.

A szentmisén az egyes bibliai részek felolvasásának megvannak a maguk kijelölt szolgálattevői, vagyis alapjában véve bárki nem olvashat fel a szentmisén. Az olvasmány és a szentlecke felolvasója hivatalosan a lektor: az ő szolgálata az általános plébániai gyakorlatban nem nagyon ismert, helyette más olvas fel, aki megfelelően felkészült erre (*jól tud felolvasni*). Az evangéliumot csak felszentelt személy olvashatja fel, hiszen valójában nem is felolvasásról van szó itt, hanem az evangélium meghirdetéséről, amelyet maga Krisztus tesz meg. Ha az illető pap nem tud a közösség nyelvén, akkor csak a bevezető és a zárószavakat mondja ő (*azon a nyelven, amelyen a misét végzik*), a szöveget pedig egy erre kiválasztott személy olvassa fel. •

A CSERKÉSZ CD LEMEZEK ÚJ KIADÁSA

Újabb, bővített kiadásban jelent meg az eddig négy földrészre eljutott Cserkész CD (dupla lemezzel) Ivasivka Máttyás Kodály-díjas karnagy, cserkész-tiszt szerkesztésében, a pécsi 10. sz. P.Á.R. csapat kiadásában. A mintegy 100 percnyi anyagot tartalmazó, díszes kiállítású lemezekről hallhatók a magyar cserkészlet három korszakának (1910-48: úgynevezett klasszikus korszak, 1948-88: a föld alá kényszerített hazai cserkészmozgalom „katakomba”-időszaka és végül az 1988 utáni újra szabad korszak) legismertebb cserkészdalai, indulói, prózai megnyilatkozásai archív-, amatőr-, de főként stúdió minőségű rögzítésben, kiváló tolmácsolásban. (Pl. a híres Magyar Cserkészinduló, a „Fiúk fel a fejfel...” hat féle előadásban szólal meg).

Helyet kaptak a két lemezen gróf Teleki Pál főcserkész, kormányfő, Antall József miniszterelnök, Cserháti József püspök, Surján László orsz. elnök, Varsányi Ferenc evangélikus lelkész, Siptár László és Arató László cserkész-tisztek megnyilatkozásai is, melyek a cserkészethez kötődnek. A prózai szemelvényeket Sinkovits Imre és Bánffy György a Nemzet Színészei tolmácsolják.

Az egyedülálló bővített kiadvány iránt az esti órákban a 72/317-322-es pécsi telefonszámon lehet érdeklődni.

Szikla György

Lyukasóra

In memoriam Gyurkovics Tibor

(1931-2008)

Bognár Attila

Kispapként kezdtem el verseket írni. Jelentkeztem néhány újságnál. Emlékszem az Új ember Parancs Jánosa végtelenül kioktató és már-már sértő levele nem csak kijózanított, hanem rádöbentett a katolikus irodalom furcsa mércéire. De van egy féltve őrzött levelem. Valamikor még teológus koromból való. A Lyukasóra szerkesztőségébe írtam és Gyurkovics válaszolt. Biztatott. Megjelent az újságban néhány versem. Még pénzt is kaptam érte. Néhány héttel a megjelenés után érkezett. Feledtette velem a katolikus brutalitást az a belső humánus, amit Gyurkovics Tibortól mindig is tanultam. Mert még nem tanultam meg. Lélek-búvárként tudta mi lakozik az emberben. Az ember szívének gondolata olykor meghökkenítő, mélységeket jár be, magasságokba röpít. Érezte azt a világot, amelyben élt, nem csak tudta.

Vasárnap, a reggeli imádság után még az első mise kezdete előtt volt időm és végigböngésztem az aktuális híreket. Döbentem olvastam a Magyar Nemzet internetes híroldalán, hogy Gyurkovics Tibor (is) elindult. Azóta vele kapcsolatosan ez az egy szó foglalkoztat: *Lyukasóra*. Az a folyóirat, aminek szerkesztője volt éveken keresztül. Amit már nagyon régóta nem vettem a kezembe és most lelkiismeret furdálásom van. Fogalmam sincs miért lett ez a címe a folyóiratnak. De most szomorú lyukasórát érzek. Hiányt érzek. Noha örülni kellene, mert biztosan jobb neki Ott, mint itt volt. Féltve kiírogatott idézetek között matatok. „A huszonegyedik század örül, hogy megússza magát. Jézus néptani származásán elhuzakodva legalább közelebb kerül egymáshoz a világ. A főltségben. Istenimában...” – mondotta egyik kedves írásában.

Meg azt is mondta: „Jézus szalmaszál / amibe kapaszkodunk / Jézus szakadék / amibe lezuhanunk / Jézus kötél / amit elengedünk / Jézus remény / amivel emelkedünk / Jézus hangszer / amivel megszólalunk / Jézus zene / amit elhallgatunk / Jézus tenyér / amivel adakozunk / Jézus kenyér / amit elfogadunk / Jézus penge / ami megsebesít / Jézus gyenge / aki megerősít / Jézus hatalom / a végeken / Jézusnak odaadom az életem.”

Mondjuk-e majd e litániát? Vele és érte. A Mese is eszembe jut. Az aggódó kérdés: „ha meghalok még leszek-e?” Persze. Mi élők válaszolunk rá. Nyugodj békében, mondjuk ezt is, mint át nem gondolt válaszokat komor tempomok ódon falai között, miközben lelkünk vergődő madár. Nem is madár, hanem fecske, meg fenyőfa. Hogy gondolkodjunk el már végre tündökletes sorunk ilyenféle alakulása kapcsán!

Nem vagyok szomorú. Csak hiányzol. Maradtunk volna még a padban. Mint diák koromban. Az osztályfőnök, aki földrajzot tanított, egyetlen egy nap nem jött tanítani. Lyukasóránk volt a földrajz helyett. Valaki annyit mondott, hogy az édesanyja halt meg. Nem tudtunk. De az a Lyukasóra felejtethetetlen volt számomra. Néhányan elhatároztuk, hogy a részvét és az együttérzés furcsa kimondhatatlanságától hevítve, elmegyünk hozzá. Soha egyetlen egy szóval sem beszélt a családjáról. Hogy édesanyja van, hogy egyedül él. Mi csak a tanár urat láttuk benne. Nyakendő, vasalt nadrág, vasalt ing. Precíz és pedáns. Példaadó. De féltünk tőle, mert kemény volt, szigorú. Nem számított kinek a gyereke, ki az apja, ki az anyja. Először és utoljára ezen a napon feltűrt ingujjban pillantottuk meg. Néhány percet időztünk, zavartan elmondtuk jövetelünk okát. A tanár úr

ember arcát láttuk. Mélyen belénk vésődött tételt tanulunk, amit ő sohasem kérdezett ki, nem feleltett belőle, mert tudta, az élet előbb vagy utóbb mindannyiunkat megkérdezi, hogy számot adjunk kevesről és sokról, talentumról és harcokról, keresésről és örömteli megtalálásról. Ez a lyukasóra azóta is fojtogató érzésként jut eszembe. Valamit az életre tanultunk meg. Abban az összezsugorodott maroknyi létben, mikor lóghattunk volna.

Ezernyi részre cincálják majd kárpitod. Negyvenkilenc regényedbe oklanságokat magyaráznak bele. Gyorsan ellenségeid is oldaladra állnak, mikor már nem tudsz szólni sem, megfagyott szíved már odaát dobban. Ott állnak a kapuban, mert Szent Péter eléd küldte, mestereidet Pilinszkyt és Weöres Sándort, mert nem csak ezt az áldott országot, Magyarországot, hanem téged is kiszemeltek, hogy megmaradjon: kicsit nekünk és kicsit az égnek. Menj, vigyél hírt rólunk! •

ANYÁM HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁRA

Anyám egykori képmását ma már Lányom arcára gyúrte az idő.
Ritka ölelése is múlt idő.
De mikor az arcunk néha összeért,
Titkos illattárral üzent az ég.
Odabújnék szeretetéért ismét!
E vágyam is vágyakozás csupán,
Életfona elszakadt korán.
A gyász zsinórját fonta rám
Akaratlan, - karja helyett Anyám.
Magam láthatom testem szétesését,
Fájó lelkemnek keresztre feszülését.
S én, halálkezének jeges érintését
Örökös néma befordulással
Sajgó sebemként hurcolom tovább...

Cs. Horváth Ilona

„Krisztus tanítása éljen bennetek elevenen...”

Kajtárné Tiborcz Mária

Az Magyar Katolikus Püspöki Kar Hitoktatási Bizottsága 2008. november 13-15. között rendezte meg a VII. Nemzeti Kateketikai Kongresszust. A résztvevő lelkipásztoroknak, nővéreknek, katekétáknak és más érdeklődőknek Dr. Ternyák Csaba egri érsek adott otthont.

A pécsi egyházmegyét 10 katekéta testvér, két atya, Csibi Imre máriagyúdi plébános és Antal Géza a Kateketikai és Hitoktatási Bizottság egyházmegyei megbízottja, valamint a Közoktatási Bizottság részéről Dr. Bógnér Miklós képviselte. Nagy örömünkre szolgált, hogy egy műhelymunkát Dobos László, főiskolánk Kateketikai tanszékvezetője vezette.

Az apostoli nuncius Julius Janus érsek úr levélben üdvözölte a résztve-

vőket, majd Ternyák érsek úr nyitotta meg a kongresszust. A főszerzők nevében Udvardi György püspök atya köszönte meg mindannyiunknak, hogy szolgálunk.

Az első nap Gaál Endre, Kocsis Imre és Gyürki László előadásán keresztül mélyedtünk el Szent Pál tanításában. A második nap a szekciók napja volt. Itt mindig kézzelfogható segítséget kaptunk a hitoktatáshoz. A műhelymunkákat Vágvölgyi Éva, Dobos László, Fogassy Judit SDSH, Balázs Tamás és Sólyom Anikó vezették.

A harmadik napon Thorday Attila és Székely János püspök atya tartotta az előadásokat. Székely János püspök atya a karizmákról tanított nagyon pontosan és érthetően.

Örömmel találkoztunk olyan kollégákkal is, akik a határon túlról érkeztek. Tapasztalatok és elérhetőségek cseréje folyt intenzíven egymás között.

A kongresszussal csak az volt a baj, hogy hamar véget ért. Újabb két évet kell várni, hogy újra lássuk egymást. •

Hétszáz éves pálosok

A Magyar Pálos Rend idén ünnepli pápai jóváhagyásának hétszázadik évfordulóját. Az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendbe Boldog Özséb esztergomi kanonok gyűjtötte össze a pilisi hegyekben szétszóródott, szent életű remetétet a 1250-es években. Közösségét Remete Szent Pálról, a szerzetes életforma első kezdeményezőjéről nevezte el. A szemlélődő, szigorú imaéletet élő és lelkipásztori munkát is ellátó pálosok szabályzatát 1308-ban fogadta el V. Kelemen pápa.

A pálosok célja a liturgikus ima ápolása, Isten igéjének hirdetése, a szentségek kiszolgáltatása, a Mária-tisztelet ébren tartása, valamint apostoli tevékenység az Egyház és a felebarát szolgálatában. A fehér ruhájukról ismert szerzetesek ma négyszázan élnek összesen 54 házban a világ számos pontján, elsősorban Európában (pl. Németországban, Angliában, Csehországban és Ukrajnában), de találkozhatunk fehér barátokkal az USA-ban, Dél-Afrikában, Ausztráliában és Kamerunban, ez utóbbi két országban már helyi hivatásokkal is. Földrészünkön a legnépesebb közösség Lengyelországban működik (20 perjeltségben 190 szerzetessel és 75 növendékkel). A lengyel pálosok gondozzák az ország legismertebb kegyhelyeit, Czestochowát és Jasna Górát.

Hazánkban már az alapító életében több remetetelep jött létre, elterjedtsége és ismertsége a mohácsi vész előtt volt a legnagyobb: nyolc tartománya volt a rendnek 170 kolostorral. II. József rendelete 1786-ban a pálos rendet is feloszlatta, mindössze két kolostoruk maradt meg Lengyelországban. A szerzetesek 1934-ben térhettek vissza az alapítás színhelyére, szolgálatukat azonban csak rövid ideig végezheték. Az 1951-es feloszlítás után 1990-ben telepedtek le újra Boldog Özséb követői. Négy házukban (Budapesten a Gellért-hegyi Sziklakápolna mellett, Márianosztrán, Pécsen és Pálósszentkúton) 18 szerzetes végez lelkipásztori munkát, az utánpótlást jelenleg egy novícius jelenti. •

Ajándék

Schmidt Pál

Nem sokan emlékezhetnek már rá, de régen a keresztény világban karácsony nem a kereskedelem ünnepe volt. Napjainkra azonban az egykori szent napokat olyannyira elvilágiasították, hogy ilyenkor minden a gasztronómiai élvezetek és az ajándékozás körül forog. A túlhajszolt fogyasztási láz közepette, a módszeresen megalkotott összképről bizony keveseknek jut eszébe, hogy a karácsonyi ünnep eredendően a betlehemi kisdedről, a gyerekekről szól, és átvitt értelemben minden gyerekekről, aki a világra jön. Csak kérdés, jön-e egyáltalán, mert a születés – egyben az élet csodája – alig érinti meg korunk emberét.

Soha nem fordult elő még a történelemben az, ami tőlünk nyugatra már tény: az idősek száma meghaladja a gyermekekét. Miután egyrészt megnyúlt és mind hosszabb az emberi élettartam, másrészt egyre kevesebben születnek, gyökeres átalakulásban van földünk arculata: nincs az idősek mögött többé jelentős ifjú nemzedék, emberi életet továbbvivő gyermekereg. Ez a közeljövőben bekövetkező társadalmi válságot, nemzedéki ellentéteket és összeomló nyugdíjrendszert vetít elénk. Felsejlik, hogy a jövő harcait nem csak energiahordozókért és ivóvízért, hanem nyugdíjért és idősotthoni helyekért is vívják majd.

Itt az idő, hogy eltöprengjünk a fejlett világ valószínűleg legnagyobb próbatétele, a társadalom szerkezetének fenyegető megváltozása fölött. A gond ugyanis nem csak az övék, hisz – ha a várható átlagéletkor nálunk még nem is tolódot ki annyira – a tendencia mi felénk is ugyanaz: a megcsappant gyermekvállalási kedv nyomában a magyar társadalom is egyre inkább elöregszik. Mivel kevesebb gyermek születik, a népesség dinamikáját a halálozás határozza meg, nem a születés. Ahhoz ugyanis, hogy az ember reprodukálja önmagát, egy nőnek átlagosan 2,1 utódot kellene világra hoznia. Ma ez a

szám nálunk 1,35, de Nyugat-Európában sem több mint 1,5. Az örvendetes, hogy a civilizációs fejlődés eredményeképpen az emberek tovább élnek. A baj az, hogy létfenntartásukhoz már most sincs elég munkaképes korú, s még kevesebb az őket követő gyermek. Kiüresedik a tipikus időskori feladatkör, a mai középkorúakból már nem lesz társadalmi hasznosságuk tudatában élő büszke nagymamák és nagyapák nemzedéke, mert hiányozni fognak mellőlük az unokák!

Nincs fontosabb közügy, mint a közösség élete. De ezt a tényt csak az képes felismerni, aki népben-nemzetben is tud gondolkodni. Bár ez a politikának alapnormája lenne, az elmúlt fél évszázadban ritkán voltak képesek hazai politikusaink népük-nemzetük sorsát előre látva cselekedni. Történelmi bűnük a közöny, pláne a vállrándítás, de ennél súlyosabb vétséget is elkövettek. Amikor kiderült 1958-ban, hogy az újszülöttek száma nem pótolja az eltávozottakét, minden fórumon gúnyolták a vészharangot megkongatókat, fasisztának, nacionalistának megbélyegezve őket, s mozgósították az „antifasiszta” hözöngőket. Még az évi 240 ezer legális és még feleannyi illegális magzatgyilkolás idején is hangtompító nélkül háborogtak, melyet a sajtómonopólium felerősítve kürtölt szét kis magyar világunkba. A felelősök a folyamatot megállíthatatlannak elnevezve igazolták semmittevésüket.

Európa azonban már eszmél: ha nem talál hatékony ösztönző eszközöket a gyermekvállalásra, egykettőre romba dőlhet a gazdaság, a nyugellátás, s röviddel később pusztul az egész társadalom. Nálunk még most sem látszik megdőbberés. A kormány folytatja eszmei elődei anya-, gyermek- és családellenes politikáját. Nyomorgatja a többgyermekes családokat, progresz-

szív adóval sújtja a gyermeknevelést, az unió legalsó szintjén tartja az ott hon építésén könnyítő részmunkaidő és bedolgozás lehetőségeit, két-háromszoros életszínvonalal és a sterilizálás „szabadságjogával” jutalmazza a családot és gyereket „akaratlagosan” megtagadó élősködőket, továbbá közpénzzel segélyezi a művi abortuszt.

A veszélyt jelző hangokra csak egyetlen konkrét kormányzati „válasz” érkezett, szerencsére csak egy javaslat: változtassunk az eddigi gyakorlaton, építsük a magyarság jövőjét a ritkuló saját utódnevelésről importutódlásra,

„Nincs fontosabb közügy, mint a közösség élete. De ezt a tényt csak az képes felismerni, aki népben-nemzetben is tud gondolkodni.

telepítsünk be egymillió ázsiait. A neoliberaisok már 10-20 éve hirdetik ezt, azzal érvelve, hogy a saját utód igen csak költséges, 20-25 év a felnevelési idő, ezzel szemben a túlszaporodó országokból azonnal és ingyen pótolható a hiányzó „munkaerő”. Az ötletlen felhördülő persze azonnal „rasszista”, idegengyűlölő megjelölést kaptak.

Nyugat-Európának van némi friss tapasztalata a távol eső kultúrák összeeresztésében, 80 millió messziről jött betelepülővel birkóznak. A jövények nem akarnak asszimilálódni, magukkal hozott ismertetőjegyeiket és hitüket előbbre tartják az új nemzethez tartozásnál, és beszédes, hogy Angliában például a legtöbb újszülött fiú mostanában már a Mohamed nevet kapta. A Nyugat rádöbrent: elegendő saját gyerek és a történelmi identitás megőrzése előfeltétele megmaradásuknak. Az ottani társadalmak kezdik rossz szemmel nézni az egykés családokat, s pláne a gyermektelenséget. És lehet sorolni a különféle önmentő lépéseiket:

az eltartási terheket számba vevő családi jövedelemadó bevezetése; a családalapítás és a többgyermekes családok támogatása; az újszülöttek köszöntése központi vagy önkormányzati intézkedésekkel, például több százezer, akár több millió forintnyi összeggel. Van ahol egy vagy két évig az átlagmunkabér kétszeresét kapják a kismamák. Másutt jelentős lakásépítési segílyt adnak a fiataloknak. Az ilyesmi persze csak az induláshoz elég, mindehhez csatolni kell a két évtizedig tartó gyermeknevelés mindennemű segítségét is, hogy élelemre, ruhára, taníttatásra is teljen. Különben féltő, hogy az olykor előtérbe kerülő kényelmi szempontok mellett elsősorban az anyagi kilátások mérlegelésével fognak a felnőtt párok gyermekeik megszületéséről vagy meg nem születéséről dönteni.

Nem mindig volt ez így. Néhány évtizede még a gyermek adta a nő lé-

telemét és a házastársi kapcsolat értelmét. Ma félreértelmezett, önző „önmegvalósítás” a divat. Eszerint mindenki utazni akar távoli földrészekre, jobb, márkásabb autóról, jól fizető külföldi munkáról álmodik, DVD-ért megplazmatévéért hajt, és enged a szépségipar méregdrága csábításainak. Közben a magazinok olyan nőkről készítenek riportsorozatokat, akiknek munkahelyi sikereit állítják az önmegvalósítás példáiként az olvasók elé. Arról nemigen esik szó, hogy a családalapítás, az életadás, a gyermeknevelés, a család békéjének megteremtése és épségének fenntartása éppúgy az önmegvalósítás terepe. Sőt, a legtöbb esetben inkább az, hisz munkahelyi karrier befutása csak kevés embernek (akár nő, akár férfi) reális lehetőség.

Idézzük még fel a katolikus egyház idevonatkozó tanításának egy részletét.

1987. február 22-én írta alá Joseph Ratzinger, a Hittani Kongregáció akkori bíboros prefektusa, valamint Alberto Bovone címzetes érsek, titkár a *Donum vitae*, az Élet ajándéka című, az emberi élet tiszteletéről és az utódnemzés méltóságáról szóló instrukciót. Álljon itt ebből néhány sor: *„Az emberi személynek szülei szeretetének és egységének jelébe kell felvételt nyernie; egy gyermek nemzésének ezért a kölcsönös ajándékozás gyümölcseinek kell lennie, amely a házastársi aktusban valósul meg, melyben a házaspár – mint szolgák és nem mint urak – a teremtő szeretet munkájában vesznek részt. Egy ember eredete valójában ajándékozás eredménye. A megfogant gyermek szülei szeretetének gyümölcse kell legyen.”* – Gondoljunk rá: ajándék! •

H2Onews Magyarországon

A H2Onews multimédiás hírszolgáltató a világegyház életéről, olyan társadalmi és kulturális eseményekről tájékoztat, amelyek közvetlenül érintik a különböző kontinensek katolikusainak életét. Működésének megkezdése után egy évvel most már magyar nyelven is elérhető.

Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása kedvezően fogadta a kezdeményezést: „Remélem, hogy a H2Onews, amelynek neve a víz kémiai képletéhez kapcsolódik, Magyarország számára – mint a víz az élet számára – nélkülözhetetlen hírforrássá válik, amelyből sokan nyerhetnek alapvető és szükséges információkat. Arra hívom az újságírókat, hogy ismerkedjenek meg ezzel az innovatív tömegkommunikációs eszközzel és híreit használják fel más médiákban, különböző rádiós és televíziós csatornákon, vagy az írott sajtóban. Arra is buzdítom a sajtó munkatársait, hogy váljanak aktív részesévé ennek a kezdeményezésnek és küldjék el hír- és képanyagaikat a H2Onews-nak, hogy egyházunk jobban jelen lehessen a világban.”

A H2Onews célja, hogy gyakorlati választ adjon a Szentatya felhívására, amely szerint „a kommunikációs eszközöket a népek közötti megértés szolgálatára használják fel” (*Üzenet a Tömegtájékoztatási Világnapra, 2005. május 8.*). Továbbá hozzá kíván járulni az evangélium üzenetének hirdetéséhez, valamint a szolidaritás és az egész emberiség együttműködésének elősegítéséhez.

Az információs szolgáltatások, amelyek különböző formátumban készültek, ingyenesen hozzáférhetők az interneten. Jelenleg a világon naponta már 1600 katolikus televízió és 2000 internetes portál, valamint rádió veszi át a H2Onews híreit.

A H2Onews egyetlen szerkesztői kritériumot tart szem előtt: a valóságról alkotott katolikus világnézet és a Katolikus Egyház hivatalos képviselői által a különböző témákban megfogalmazott álláspont közvetítése.

A H2Onews szolgáltatásai angol, olasz, francia, spanyol, arab, portugál, német, kínai és magyar nyelven is érhető el. •

LINKAJÁNLÓ

Válogasson a pécsi egyházmegye honlapjának Linkajánlójából!

<http://www.pecs.egyhazmegye.hu/linkajanlo.html>

Jakab Antal Centenárium 2009

„Két év múlva, Jakab Antal püspök születésének 100. évfordulóján, amikor a főegyházmege fennállásának 1000 évét ünnepli, visszatérünk e helyre, hogy ismét felidézzük az ő nagyságát, számot adjunk a közben eltelt két évről és tovább álmodjuk a jövőt” – e szavakkal fejezte be ünnepi beszédét dr. Vencser László 2007. július 1-jén, Kilyénfalván, a Jakab Antal Könyvtár avatóünnepségén. Azóta eltelt több mint egy esztendő, s a Jakab Antal Könyvtár alapítói a sokat szenvedett hitvalló püspök híveivel, tisztelőivel, rokonaival, ismerőivel együtt valóban visszatérni készülnek Kilyénfalvára, hogy méltó módon felidézzék a néhai gyulafehérvári megyéspüspök emberi és főpásztori nagyságát, és születése századik évfordulóján, 2009. március 13-án, szülőfalujában számára méltó emléket állítsanak.

A budapesti Határtalanul Alapítvány, a gyergyócsomafalvi Borsos Miklós Művészetéért Alapítvány, a Kilyénfalvi Római Katolikus Plébánia és Gyergyóújfalu Község Önkormányzata az eseményre kétnapos rendezvénysorozattal készül.

A megemlékezés a századik születési évforduló előestéjén, 2009. március 12-én, csütörtökön egy összmagyar, zártkörű sajtókonferenciával veszi kezdetét, amelyen a hazai előadók mellett dr. Tempfli Imre teológus, történész, a Stuttgarter Magyar Katolikus Egyházközség lelkésze is részt vesz.

Március 13-án, pénteken

- a délelőtti ünnepi szentmisét követően a helyi templomkertben leleplezzük Jakab Antal mellszobrát, Dóczi András szobrászművész kilyénfalvi andezit kőből készülő alkotását;
- délután a kilyénfalvi Elemi Népiskola Könyvtárában megnyitjuk a Jakab Antal Emlékiállítást;
- este a kultúrotthonban bemutatjuk a Jakab püspök életéről szóló könyvet, a budapesti Kairosz kiadványát, ezt követően pedig
- a kétnapos rendezvénysorozatot a Gyergyószentmiklósi Kamarakórus hangversenye zárja.

Szívesen fogadjuk mindazok támogatását, akik a püspök úrról készülő mellszobor költségeihez szeretnének hozzájárulni. Az adományokat a közlemény rovatban „Jakab Antal mellszobrára” jelöléssel a Borsos Miklós Művészetéért Alapítvány bankszámlaszámára várjuk:

COD IBAN RO80BRDE210SV01376302100 (RON),
 COD IBAN RO13BRDE210SV10559662100 (USD),
 COD IBAN RO75BRDE210SVO6724012100 (EUR).

Örömmel vennénk, ha azok, akik a kiállításon felhasználható fényképekkel rendelkeznek, e-mail útján eljuttatnák azt számunkra a hatartalanul@freemail.hu címre. Programsorozatunkkal célunk a nagy püspököt példaként állítani a jelen és a jövő nemzedéke elé, és hosszú távon megőrizni őt az emlékezet számára.

A szervezőbizottság:

Borsos Géza, a Borsos Miklós Művészetéért Alapítvány kuratóriuma elnöke,
 Egyed József polgármester,
 Jakab László, Jakab püspök unokaöccse,
 Kolumbán Csilla hitoktató,
 Simon Csaba megyei tanácsos,
 Szilágyi Lőrinc plébános,
 Varga Gabriella újságíró, a Határtalanul Alapítvány kuratóriuma elnöke és
 dr. Vencser László római katolikus lelkész, volt teológiai tanár, a Határtalanul Alapítvány kuratóriuma társelnöke.

DR. JAKAB ANTAL ERDÉLYI FŐPÁSZTOR,
 MÁRTON ÁRON KÖVETŐJE

Jakab Antal gyulafehérvári püspök 1909. március 13-án született Gyergyókilyénfalván, többgyermekes családból. Elemi iskoláit helyben, középiskoláit Gyergyószentmiklóson, teológiai tanulmányait pedig a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán végezte. Mailáth Gusztáv Károly püspök

1934. június 29-én szentelte áldozópappá. Gyergyóditróban volt káplán, onnan Kolozsvárra került Márton Áron főesperes-plébános mellé, aki, látva tehetségét, 1937-ben Rómába küldte, hogy egyházbjogot tanuljon. A római Lateráni Egyetemről jogi doktorátussal hazatérve az egyházmegye kettéosztottsága idején Jakab Antal a Kolozsvári Püspöki Helytartóságra került, titkárként Sándor Imre helytartó mellé.

1945-ben Gyulafehérváron ő a teológia vicerektora és egyházbjog professzora. Amikor Márton Áront elhurcolták, Róma akaratóból ő lett az egyházmegye első titkos ordináriusa, vagyis püspök-helyettese. Dr. Boga Alajos, Sándor Imre és Gajdáty Béla letartóztatása után Adorján Károly kanonok összehívta a központi papságot, hogy a vezető nélküli egyházmegye élére káptalani helynököt nevezzenek ki maguk közül. Mivel a központi papságból egyedül Jakab Antal nem jelent meg, dr. Faragó Ferenc kanonok és Nagy Jenő volt püspöki titkár, akkori nagyszombati főesperes-plébános felkeresték és megkérdezték, hogy miért nem volt jelen a gyűlésen. Akkor feltárta előttük ordináriusi mivoltát, s megtiltott minden szervezkedést. Bejelentette, hogy a továbbiakban mint tikos ordinárius fog intézkedni az egyházmegyében.

Akkor már világos volt, hogy Bukarest nem őt, hanem a hatalmat kiszolgálókat akarja vezetőnek. Jakab Antal is számíthatott saját letartóztatására, ami nem is késett sokáig. 1951. augusztus 24-én őt is elfogták. Elhurcolása után sokat verték, majd a felsőbányai ólombányában kényszermunkára ítélték, Ambrus József karcsfalvi plébánossal és dr. Dávid Lászlóval együtt. Az egyik bányamolálás alkalmával a csodával határos módon menekültek meg. Jakab Antalt innen a Duna-csatornához hurcolták. A kommunisták börtönében összesen 13 évet raboskodott. Ő is átszenvedte a poklok poklát.

Szabadulása után papként nem működhetett. Szülőfalujában segített rokonainak a mezei munkában. Később az állami hatóság mégis megengedte, helyesebben megtúrte, hogy Görgényszentimrén, majd 1964-től Búzásbesenyőn lekipásztorkodhasson. Az 1960-as évek közepén Márton Áron visszavitte Gyulafehérvárra, hogy ott tanárként mű-

ködjön. Búzásbesenyőről hetente utazott Gyulafehérvárra tanítani. Miután a gyulafehérvári tartózkodási engedélyt megkapta, egyházbjogi és erkölccsteológiai tanári katedráját 1968-tól nyerhette vissza.

1971. december 23-án VI. Pál pápa utódlási joggal, astigii c. püspök néven kinevezte Márton Áron segédpüspökének. A román állam nem engedte meg, hogy Gyulafehérváron szenteljék, ezért VI. Pál pápa a római Szent Péter Bazilikában szentelte püspökké 1972. február 13-án.

Jakab Antal 1980. április 2-ig (*Márton Áron nyugdíjba vonulásaig*) volt gyulafehérvári segédpüspök, ettől kezdve 1990. március 14-i visszavonulásáig megyéspüspökként vette vállaira az egyházmegye kormányzásának nehéz terhet. Nehéz teher volt, mert állandó küzdelemmel járt, hogy a következetes elnyomással szemben megvédje az egyház jogait. Súlyos lelkiismereti kérdés volt számára, hogy engedményekkel a lépést el ne vesse.

Jakab Antal az erdélyi magyarság legnehezebb, az eltervezett román felszámolás és megkezdett falurombolás idején volt megyéspüspök. Ebben az időben egyházmegyéje vezetése a börtönéveknél is nehezebb volt számára. Nagy tudással, kitűnő diplomáciai rátermettséggel tett meg mindent híveiért, amit csak megtehetett. Számtalanszor meg kellett tapasztalnia az állam részéről a félrevezetést, a hazudozást, a be nem tartott ígéretések hosszú sorát. Amikor Bukarest bevezette a teológiára felvételizők létszámának korlátozását (numerus clausus), nem tartotta be, noha az egyházi élet szinte minden vonatkozásában a hazug kétszínűség cselvetéseit kivédeni nem volt könnyű feladat. De ő mindvégig vállalta és küzdött élete utolsó leheletéig. Papjait védte, és anyagilag is segítette. Az ő ideje alatt épült néhány ritkaságszámba menő új templom is, például Gyimesbükkön, Tusnádfürdőn, Sepsiszentgyörgyön és másutt, továbbá Kovásznán a papi otthon.

1993. május 5-én halt meg súlyos májrákban. A gyulafehérvári székesegyház kriptájában nyugszik. •

(Incze Dénes: *Erdély Katolikus Nagyjai. Tusnádfürdő (ny. Csíkszereda), 2003. 291., 292., 293. old. felhasználásával*)

Megjelent!

ADVENTI HAJNALOK címmel jelent meg *Garadnay Balázs* plébánosnak az elmúlt két év-tized adventi elmélkedéseit tartalmazó kötete.

A könyv 11 fejezetben segít Jézusvárásunk előkészítésében.

Ára: 700 Ft

BÖJTE CSABA ADVENTI FOHÁSA

Ülök az egykedvű őszi borongásban, 2008. november 28-án, az egyházi év utolsó napján. Csend van bennem, várakozás. Múlik egy év, vagy egy egész világ? Nem tudom.

Körülöttem forrong minden! Vitázó politikusok, választásra készülnek, jót akarnak, dicsérik magukat és szidják egymást. Kapzsi bankárok által felhergelt, fölösleges üvegyöngyök után futkosó, kapkodó emberek kiabálnak, vagy értetlenül, tanácstalanul néznek maguk elé. És itt vannak a naponta megfagyó hajléktalanok, a harcot a hitelek súlya alatt feladó vállalkozók, a munkanélküliek, az olcsó termékeket reklámozó médiák, és sorolhatnám tovább, de minek, hisz mindezt hihetetlen nagy példányszámban megteszi a sajtó, sok sok csatornán önti a televízió, a megannyi honlap.

Ülök és látom, hogy jön Krisztus Király, közeledik csendesen, méltósággal, hozzám, hozzánk, mint hajdan Jeruzsálem falai felé. Megáll, és hosszan néz. Testemben hatalmas félelem remeg. Csak le ne borulj sírva előttünk Istenünk!

Mindenkinek igaza van! Nem mehet ez így tovább! Tudom az eszemmel, hogy túl sok már a hazugság, a léha képmutatás. Magam is érzem, hogy jó lenne betörni néhány ablakot, szétverni az álnokok között. Türelmetlenek vagyunk. Egy értelmetlen, nagyon hosszúra nyúlt diktatúrából jövünk. Naivan, tisztán indultunk 89-ben, egymás kezét fogtuk, és a sárba borulva több nyelven is együtt imádkoztunk, boldogan kacagtunk. Akkor értettük, most miért nem értjük egymás nyelvét, vágját, álmait?

Forrong a világ! Tudom, hogy mindenki jót akar. Jót magának, minél több jót! Mint a gyermekek veszekszünk ócska babarongyokon, és észre sem vesszük, lassan szabadul el körülöttünk a pokol. Nem igaz, hogy ez a világ csak sírásból és vérből tisztulhat meg, léphet tovább! Hogy lehetünk ilyen vakok?

Uram, te hányszor próbáltál összegyűjteni bennünket mint kotló a csibéit? Jó szóval biztatsz, adtad a szeretet parancsát, és megmosod könnyeiddel lábainkat. Mindent jóságosan nekünk adtál, élhetnénk csendesen paradicsomi békességben. Jól feltarisznyáztál, mindenünk megvan. A föld csodás termékenysége szaporít nap mint nap kenyeret nekünk, és van annyi agyag, kő, hogy építhetünk mindenkinek házat, tanyát, otthont ezen a földön. Van annyi vasérc, réz, mangán, hogy egy-egy autó is jutna a családjainknak. Jut könyv, jó film, tiszta bor és csók, szerelem mindenkinek. Nem sajnálok tőlünk a boldogságot. És juthat gyermekáldás, vagy vér a vérünkéből, vagy mint Józsefnek a te szent akaratodból.

Testvérem lásd, van kit szerethetsz, kit otthonodba fogadhatsz, kivel törődhetsz, kibe beléálmodhatsz álmodat. És ültethetsz virágot, platánt, diót, és megéred hisz jó orvosaid vigyáznak rád, hogy fád nagyra nőjön és árnyékával enyhét adjon családnak. Tudósaink, mérnökeink mennyi kérdésre kerestek, találtak választ az évezredek alatt? Lassan, de biztosan hajtsuk uralmunk alá a Földet, ahogyan te kérted Istenünk a teremtés hajnalán még a bűnbeesés előtt. Élhetnénk békés testvéri szeretetben, tudhatnánk, hogy a részgazságoknál fontosabb az élet.

A gonosz kacag. Ugyanazzal a süket dumával jön, ígér minden kőből kenyeret, fogyassz, habzsolj! Ha kell, ha nem, legyen! És ha leborulsz előtte mindent csak neked ígér, az egész bevásárlóközpontot, repülőt, jachtot - de minek? És felvisz csodás templomok ormára, sztár leszel, dobd le magad, fürödj a csodáló emberek tekintetében, hatalmad lesz felettük. Uralkodj, miért vállalnád a szeretet szolgálatát?

Fogyasztás, birtoklás, hatalom. Habzsolva kacagsz, és szétmancangolod világunkat. Azt hiszed, hogy győztél, pedig rabszolga vagy. Rosszabb, testvéred farkasa, szép tiszta világunk elpusztítója.

Itt állsz Uram a XXI. századi Jeruzsálem falai előtt, előttünk. Szemedben könnycsepp, és nekem nincsenek érveim. Mégis arra kérek, hogy ne bűneinket nézd, hanem újabb adventünkben jósággal jöjj közénk. Ajándékozz meg érdemtelen gyermekeidet egy újabb eséllyel, egy szép Karácsonnyal.

Istentől áldott adventi, megtérést, szent időt kívánok szeretettel,
cs. t.